

MARANATAKERK, 19^e zondag na Pinksteren 11 oktober 2020: centrale Psalm: 23, en JESAJA 25:6-12 en MATTEÛS 22:1-14. voorg. ds Casper van Dongen

Er staan in de bijbel vele prachtige verhalen, die -voor mensen die met de bijbel zijn grootgebracht- bekend in de oren klinken. Zoals de lezingen die het Gemeenschappelijk Leesrooster (zeg maar de oecumene) voor vandaag aangeeft, en die we dus ook hoorden: Uit Jesaja 25 de prachtig poëtische verzen *Op deze berg richt de HEER van de hemelse machten voor alle volken een feestmaal aan: uitgelezen gerechten en belegen wijnen... Op deze berg vernietigt Hij het waas dat alle volken het zicht beneemt... en zelfs: Voor altijd doet Hij de dood teniet en wist de tranen van elk gezicht... Op die dag zal men zeggen: 'HIJ is onze God! Hij is onze hoop... Hij heeft ons gered!'*... En die berg is dan (en besef: Jesaja spreekt in ballingschap-tijd) de berg Sion, Jeruzalem: 't herstelde nieuwe Jeruzalem, waar het na alle ellende ('uit-landigheid', ballingschap), vervolgingen en (actueel!)epidemieën goed komt.

De gelijkenis die we uit Matteüs 22 van Jezus horen, past er mooi bij: *Het is met het Koninkrijk van de hemel als met een koning die een bruiloftsfeest gaf voor zijn zoon. Hij stuurde zijn dienaren er op uit om de bruiloftsgasten uit te nodigen...* OK, dan zijn er inderdaad een aantal problemen (maar dat was in Jesaja's ballingschapstijd ook): *de genodigden* willen niet komen; ze hebben het *te druk met hun akker of handel*; en er zijn er zelfs die 's konings dienaren *gevangen nemen, mishandelen, doden*. Maar -zo heb ik het tenminste altijd onthouden- eind goed al goed: de koning nodigt nl. nu *van alle toegangswegen en straten* de gojim uit, alle volkeren (dus ook niet-gelovigen, die er van huis-uit niet bijhoren) *-goede en slechte mensen-* en de hele bruiloftszaal vult zich met gasten voor de maaltijd... helemaal passend bij de Jesaja 25-tekst *Op deze berg richt de HEER van de hemelse machten voor alle volken een feestmaal aan, uitgelezen gerechten en belegen wijnen, t/m voor altijd doet Hij de dood teniet...* want de Koning die uitnodigt voor het bruiloftsmaal -in de gelijkenis uit Matteüs- is natuurlijk God, en de zoon is Jezus, en die zal -namens God- de dood teniet doen... niet voor niets dat alle vier de Evangelieën op dit Jesaja-visioen uitlopen van overwinning op de dood; hoe dan ook...

Maar behalve die forse rimpeling in de gelijkenis, dat de eerste genodigden niet willen komen, want ze hebben het te druk met akker of handel: -in de kerkgeschiedenis vaak anti-Joods uitgelegd: Joden zijn alleen met hun eigen zaakjes bezig en slaan het liefst de dienaren van de koning dood die wèl uitnodigen voor de bruiloft van de zoon (Jezus) en 't vieren willen... en vóór we nu zeggen: zo'n uitleg kán en mág natuurlijk niet meer.... Ik durf mijn hand er niet voor in 't vuur te steken, dat Matteüs, de bekeerde tollenaar-evangelist en de eerste christenen dit anti-Joodse niet ook wèrkelijk bedoelden, met alle ellendige gevolgen van dien... maar behalve dit fors anti-Joods trekje in de gelijkenis, is de héle context bij Jesaja en Matteüs helemaal niet zo positief als ik altijd dacht... ik betrapte me erop -als redelijk bijbelkenner- deze verhalen van 't feestmaal op de berg (Jesaja), en 't koninklijk bruiloftsmaal (Matteüs) als louter positief en feestelijk te hebben onthouden. Maar dat is niet zo... Jesaja 25 staat in wat wel 'de apocalyps van Jesaja' wordt genoemd (Jesaja 24 t/m 27) waarbij het dus óók over een oordeel gaat. Daarom dat het mooie stukje over het feestmaal op de berg eindigt (en dát wordt vaak bij lezing weggelaten) met: *De hand van de HEER rust op deze berg, maar onder zijn voeten wordt Moab vertrapt... Moab spreidt zijn armen uit als*

iemand die tracht te zwemmen, maar hoe hij ook met z'n armen maait, de HEER laat hem door zijn hoogmoed ten onder gaan ...het voert te ver om uit te leggen waarom Moab (het gebied over de Jordaan, waar nu Jordanië is) hier de pineut is (en Jesaja neemt 't eerst voor Moab op, maar de HEER is onverbiddelijk)... en Moab staat hier voor vele volken die onder het oordeel vallen, en dat zijn er -zien we elders in het Oude Testament- héél wat!

En in Matteüs eindigt de gelijkenis van het koninklijk bruiloftsmaal ook beroerd: Eén van de straat geplukte gasten heeft geen bruiloftskleren aan... So what?.. Maar de koning vraagt: *'Hoe ben je hier binnengekomen?'* èn beveelt dan zijn hofdienaars: *'Bind zijn handen en voeten en gooi hem eruit, in de uiterste duisternis, waar men jammert en knarsetandt'*. Met dan als dreun ná: *Velen zijn geroepen, maar slechts weinigen uitverkoren...* Wat móét je hiermee??

Ook hier heeft de context veel te zeggen: Jezus is één hoofdstuk eerder net Jeruzalem binnengekomen (Palmzondag) en gaat zijn oordeel, dood, tegemoet. De gelijkenissen die Hij dan -in confrontatie met Farizeeën enz.- spreekt, zijn een regelrechte aanklacht tegen alle huichelarij en onwaardigheid waarmee men (alleen de Joden? Nee in principe een ieder!) met Gods uitnodiging omgaat, en dat gaat in ferme woorden, zoals blijkt... *t/m velen zijn geroepen en weinigen uitverkoren...* Maar: wat móét je ermee; zeker op Simchat Tora-Vreugde der Wet?

Het is najaarstijd, tot advent houdt de kerk zich meer en meer bezig met 'de laatste dingen', dus ook met het oordeel -'t is allerminst Vreugde der wet. 'Oordeel' is inmiddels uit ons kerkelijk vocabulaire, maar de kerk, de christenheid, heeft er wèl altijd van geweten -en vaak onder geleden- net als trouwens het Jodendom. En zeker bij epidemieën, crises (zoals nu de 2e coronagolf) grijpen onheilsprofeten hun kans (waarvan zelfs Jesaja er één was -n.b. omdat Gód het 't hem opdroeg-; en ook Jezus was er niet vrij van, blijkt!)... Maar wat moet je er mee? Wègpoetsen? Of 't met een opgeheven Trump-vingertje juist zwaar aanzetten (waar nog steeds zieleliefjes mee worden gewonnen -meestal gebaseerd op slechte exegetische)? Of...??

Afgelopen week was het 't Joodse Loofhuttenfeest, Soekot: Na Joods Nieuwjaar en de 10 'ontzagwekkende dagen' met zo veel mogelijk bekering vanuit jezelf, uitlopend op de Grote Verzoendag vanuit God, is er nu de vrijheid om je neer te zetten met verhalen -herinneringen en toekomstverwachtingen- in een nagebouwd hutje, als in de woestijn (al of niet dit jaar met mondkapje). En in die Loofhut, met loofhouten dakbedekking met een gat erin zodat je de sterren en Gods open hemel kan zien, weet je verdomd goed (en ik zeg het expres zo scherp) hoe 't in Egypte was -slavernij!- en in de woestijn -met ontberingen en onverhoedse progroms zoals Amalek deed, t/m 't 'Derde Rijk'! Je wéét het, maar er is wèl een gat in het dak met open verbinding naar -en vanúit!- de hemel; hóe 't in jouw woestijn van 't leven ook is... Kijk: zo lees ik dit jaar, deze maand, het verhaal van Jesaja's feestmaal op de berg -waarbij ook Moab wordt genoemd, dat vergaat- en zo lees ik de gelijkenis van het Koninklijk bruiloftsmaal met die onbegrijpelijke koning die -heel mooi- *goeden en slechten* van all over the world uitnodigt, maar tóch die éne zonder aangepast kleed in de buitenste duisternis werpt met de -voor mij onbegrijpelijke, bijna sadistische toevoeging- *velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren* ...Het zij zo: in de Loofhut had, heeft Israël er weet van, en Jezus kennelijk ook: God is niet altijd 'leuk' en 'lief' -zoals ook het leven niet-... maar er is wel

perspectief... omhoog en vooruit: Beloofd Land, dwz door de dood -vreugde der wet-: een
Vèrder, dankzij die -tóch- Goede Herder, die christenen in Jezus zien. Dat Psalm 23 vandaag
centraal staat is daarom niet zo gek; om 'm in onze christelijke Loofhut, zelfs in coronatijd,
op z'n minst mee te neuriën.